
Tar Sándor

A KÍSÉRTÉS

Az ember sokáig nem hall semmit, mikor leszáll a gépről, ami egész nap recseg, zakatol a fülébe, agyába, Mádi ráadásul oda se nagyon figyelt, akkor értette már meg, mikor másodszor is megkérdezték, hol lakik maga? Kettőjük közül a magasabb kérdezte, biztos, ez a pap, gondolta Mádi, nem tudta, miért ezt kérdezi rögtön, se szó, se beszéd, aztán úgy ismerte be, hogy a Raktár utcában, munkásszálláson, mintha az máris valami bűn lenne. Mert nem volt az munkásszállás igazából, a tulajdonos lakásokat vett ki egy emeleten, három szobában laktak nyolcan vagy kilencen, ő ezt sem tudta pontosan, hiszen alig találkoztak, és olyan volt a berendezés, hogy a franciaágyon ketten feküdtek, a többi meg ki így, ki úgy, ő egy matracon a szekrény mellett, és ha kérdezték, azt kellett mondani, hogy rokonok. Mind.

Itt dolgozik?, kérdezte a másik, akinek kis kerek kalap volt a fején, a kezében vastag táská tele könyvekkel. Ismeri a Bibliát?, kérdezte megint a magasabb, úgy látszik, így van megbeszélve, gondolta Mádi, egyszer az egyik, utána a másik. Ismerem, persze, mondta óvatosan, olvastam. Az Ószövetséget vagy az Újszövetséget?, kérdezte megint a magasabb. Mind a kettőt, felelte Mádi, ami nem volt igaz, látszott is az arcán, hogy valójában nem olvasta egyiket sem. Van maguknak ott, a szállón Bibliájuk?, kérdezte a kalapos, aztán meg sem várták, hogy válaszoljon, azt kérdezték, honnan jött maga? Mádi lehajtotta a fejét, azon gondolkozott, mit mondjon. Mert egyszerű azt mondani, hogy egy másik építkezésről, egy másik szállóról, de ezek biztos, hogy nem erre kíváncsiak. Ha meg elmondja, hogy Nagylápról, ami az igazság, lehet, hogy baj lesz belőle. Mostanában mindig baj, ha kiderül, hogy az ember vidéki, falusi. Nem tudom én azt már magam se, mondta aztán, nem emelte fel a fejét. Ember, szólj rá akkor a magasabb, miért nem tárulkozol fel előttünk? Mi a te titkod? Nincs nekem semmi titkom, mondta Mádi, azt sem tudta, miért tegezték le, de biztos így szokás. Nincs nekem már semmim, nemhogy titkom.

Műszak végén várták meg a szakadozott drótkerítésen vágott résnél, amit a fiúk téptek maguknak a hálón, hogy ne kelljen körbemenni a kijáratig, Mádi úgy emlékezett, hogy eddig még mindenütt szakítottak maguknak a munkások egy-egy lyukat, amin ki-be bujkáltak, mint a kutyák. Egy magas férfi és egy kisebb, ez a kettő, ácsorgott a kerítésnél, az is furcsa volt, mert honnan tudták, hogy mindenki ott jár ki? Először Bata mászott át a kölyök Ricsivel, nekik is szólhattak valamit, mert Bata röhögni kezdett, ahogy szokott, aztán Juhosnak, mikor kierőlködött, de az meg se hallotta, ilyenkor az már olyan, mint a húr, majd elpattan, aztán iszik valamit, és rendben van minden. Mádi nem tudta, kik ezek az emberek, látta őket már a gépről, sötét ruhában voltak, nem beszéltek egymással, vártak. Mostanában mindenfélét kerülgetik őket, munkásokat, jók is, rosszak is, van, aki lopni akar, csak ne lássák, cementet, sódert, szerszámot, a másik meg éppen azt akarja, hogy te lopd el, ők majd megfizetik, aztán vannak, akik el akarnak adni ezt-azt, akkor a térítő, hívők, szent emberek, akik ígérnek mindenfélét, olyan nagy máma a kavarodás, hogy jobb, ha az ember nem áll szóba senkivel, mert megzavarodik.

Azok hát, gondolta, mikor közelebb ért a kerítéshez, hívők. Látszik rajtuk. Nem nézett rájuk, van nekem elég bajom maguk nélkül is, mondta rögtön, mikor odaért, nem is figyelt rá, mit mondanak, mert nem is hallotta, zúgott még a füle, nyomta az agyát az egész napi zaj, remegés, amitől ilyenkor sokáig hányingere van, émelyeg, a dereka is fáj. Nincs nekem kedvem magukkal foglalkozni, mondta, és ment volna a dolgára, de azok úgy álltak a lyuknál, hogy nem tudott, akkor megállt, mi van?, kérdezte. Hogy ők valami hívők, Jehova meg Jézus, és csak beszélgetni akarnak, valami ilyesmit mondott a nagyobbik, az alacsonyabb meg csak nézett, hol a társára, hol őrá, mintha ő akarna inkább beszélni. Hallott már erről?, kérdezte a magasabb. Mádi arra gondolt, hogy ha Bata itt lenne, tudna válaszolni, nem úgy, mint ő, merthogy ő nem nagyon hallott ilyesmiről, annyit tudott csak, hogy hívők és kész, Bata bezeg mindenre tud valamit. Hallottam, mondta aztán bizonytalanul, és a másik, a kisebbik már rá is kezdte, hogy az Isten így, Jézus úgy, akkor Jehova, és hogy jól teszi, ha meghallgatja őket, mert az olyan, mintha a Jóistennel beszélne. Mert Jehova is csak azokat veszi mindenható kegyelmébe, akik imádkoznak hozzá, és jót cselekesznek.

Mádi sok éve dolgozott már más-más területen, pár éve gépre került, azóta könynyebb, sok emberrel együtt ástak-véstek, építettek, bontottak, de ővele komolyan még soha senki nem akart beszélni. Ennek a két embernek olyan volt az arca, a szeme, úgy néztek rá, hogy az ember nem tudta, sajnálja-e vagy irigyelje őket, mintha nem is magukból néznének kifelé, hanem valami másik világból, és Mádi még azt sem tudta, hogy ez hogy jutott eszébe. Csak magának tesz jót, bátyám, mondta a kisebbik, ha szóba áll velünk, lehet, hogy maga is kiválasztott lesz, magát is kinézte az Úr. Úgy beszélt, mint akárki normális ember, csak az volt más, amit mondott, Mádi azt sem értette, most meg miért bátyámozzák, mikor olyan egyidősek lehetnek. De nem szeretett vitatkozni, mindig kerülte az ilyesmit, most is úgy gondolta, hadd mondják, abból nem lehet baj, aztán majd itt hagyja őket és kész. Aztán mire észrevette, javában beszélt nekik, honnan jött, kicsoda, valahogy jólesett elmondani, pedig nem is nagyon erőltették.

Szél fúj, októberi, szemetet, port seper maga előtt, Mádi pedig már azt mesélte, hogy volt olyan év, hogy hat tehenet is tartottak, két lovat, rengeteg aprójószágot azon a nagy udvaron, kertben, egy hideg betonlapon ült, a másik kettő állva hallgatta, néha egymásra néztek, mintha egyet gondoltak volna, de nem szóltak közbe. Mádinak az jutott eszébe, hogy meg kellett volna hívni őket egy sörre, felesre, de aztán az is kiment a fejéből. Három nagy szalmakazal volt így, U alakban, magyarázta, és rágyújtott, mire azok egymásra néztek, aztán oda voltak bekötte, nyáron, aratás után. A tehenek. Huszonöt hold földünk volt, el tetszenek képzelni, mennyi az? Mennyi munka, törődés, és mennyi gyönyörűség? Mert a parasztembernek a munka a gyönyörűsége, szántás, vetés, kapálás, aratás meg a többi. Én már udvaroltam, ki volt nézve egy lány, elkezdtük nagyobbítani a házat, toldani, hogy majd odamegyünk, és ha a szülők meghalnak, az enyém lesz minden. De hatvanban vagy hatvanegyben, már nem is tudom, mikor, apámtól elvette a téesz az egészet. Mindent. Úgy, ahogy volt. Kijátszották. Aláírtattak vele egy papírt, hogy lemond, adtak neki tízezer forintot a tanyáért, a földért pedig semmit, azért nem jár, azt mondták. Hát hová menjen tízezer forinttal?

Megállt egy kicsit, de nem azért, hogy befejezze, látszott az arcán, hogy most abba sem tudná hagyni, csak elgondolkozva rágyújtott, majd ott folytatta, hogy a szülei a nagyszülőkhöz kéredzkedtek be valameddig, aztán ott is maradtak, őt pedig valósággal elzavarták szakmát tanulni. Néha elszorult a torka, olyankor vékonyabb hangon beszélt, talán az izgalomtól, ő maga észre sem vette, máskor meg rekedten suttogott,

köhögött, azok pedig egymásra néztek, és mintha bólíntottak volna egy picit, a magasabb egyszer csak leguggolt Mádi elé, biztos azért, hogy jobban hallja, hogy Mádi apja azt a pénzt, a tízezer forintot odaadta a nagyszülőknek, hogy ott lakhassanak valameddig, szégyenszemre, míg összeszedik magukat annyira, hogy tudnak venni egy kis házat. Mert önük nem volt annyi hely se, hogy ha hazamentem, le tudjak ülni, magyarázta. A sufniban laktunk, az olyan kamraféle, egy ágy volt, meg egy kis asztal, szekrény csak odabent, a nagyszülőknél, én az ólban aludtam. Télen nem is mentem haza az otthonból, aztán már nyáron se, mikor meghalt apám. Így aztán én tulajdonképpen a máj napig nem lakok sehol. De elhatároztam, hogy ha lemegyek a földről, akkor is lesz saját házam. Földem. Gazdaságom. Jóság. Otthagytam az iskolát, mikor apám meghalt, és eljöttem az építőiparba, itt fizettek legjobban, meg a bányában, de azt nem bírtam. Éltem, ahogy éltem, gyűjtöttem volna a pénzt. De az csak nem akart gyűlni.

Az a baj, hogy a földi javakat akartad, mondta a kalapos, Istenre nem gondoltál, pedig ha imádkoztál volna, béke költözött volna a lelkedbe, nem a hiúság. Mert lehet neked akármennyi földed, házad, ha Istenedet elhanyagolod, hetedizlignen lesz az megbüntetve. Mádi nem értette pontosan, hogy jön ez most ide, ő arról beszélt, amiről kérdezték, akkor meg? Csodálkozva nézett a kalaposra, lehet, hogy mégiscsak ez a pap, gondolta, azért olyan fölényes. A másik azonban nem szólt semmit, csak ránézett emerre, az pedig elhallgatott, á, gondolta Mádi megnyugodva, te lehetsz a fejes, látom már, hogy igazam volt! Aztán jószerivel már csak a nagyobbiknak magyarázott, az hajadonfővel járt, mint Jézus, jutott eszébe hirtelen, úgy emlékezett, azokon a képeken a Megváltó sohasem viselt semmiféle kalapot. Nem akartam én semmi földi javat, mondta. Csak annyit akartam, hogy anyám legyen megint az én anyám, mert utána már beköltözött az apjához a nagy házba, még az ágyat is bevitték, és olyan lett megint, mint azelőtt, mikor még nem volt az apám felesége, a lányuk lett, parancsoltak neki, dolgoztatták, mint a cselédet, a pénzt pedig, amit küldtem, elvették tőle. Énnekem már sehol nem volt helyem, ha nagy ritkán hazamentem, még azt is megkaptam, hogy minek megyek, minek költöm a pénzt vonatra, buszra. Én csak családot akartam, nyugalmat, szeretetet... Elhallgatott, mert az utolsó szó csak úgy kiszaladt a száján, és már nem lehetett visszaszívni, meg nyelni is kellett közben, nehogy még sírni kezdjen itt. Azt is csak azért, folytatta később, hogy adni tudjam tovább a fiaimnak, mert lett aztán kettő is, de azt sem tudom, hol vannak most az anyjuddal együtt.

És miért hordod most is ezt a hosszú, fekete kabátot?, kérdezte a magasabbik, aki nek a vastag, ős haját most előrefújta a szél, biztos rendes ember, gondolta Mádi, azok néznek így ki, a zsványok megkopaszodnak, vagy befestik, olyan is van, aki parókát visel, azokat aztán végképp nem nézte semmibe. Hát ez egy nagyon régi kabát, felelte aztán, nappal a karomon vagy a gépen, mert reggel, hajnalban sokszor hideg ám a levegő meg a vas, amire ülök, jólesik egy kis meleg, ha pedig fáradt az ember vagy álmos, jobban fázik. Télen aláveszek egy másikat, van egy vékonyabb is, akkor jöhet a hideg. Nem is igen merem bent hagyni a szállón, mert régen, azelőtt, elloptak mindent, igaz, most már nem annyira, de csak bennem maradt, hogy ami az enyém, azt jobb, ha hordom magammal, itt vannak a zsebemben az iratok, pénz, kulcsok, fejfájás elleni tabletta, sokszor a fogam is fáj, arra is jó. Akkor kanál, kés, nyitó. Szappan. Borotva. A törülközőm bent van, arra Juhos azt mondta, hogy az övé, pedig nem, de nem akartam vitatkozni, kapok itt rongyot mindig a gépre, az is jó. Meg ott van a jó ruhám is, de arra nem fáj a foga egyiknek se, ingem van még, alsónadrág, egy bogrács, régen abban főztem, máma már nem kell, de jó, ha van, akkor ott van a csizmám. Mért kérdezi?

Mádi csak most vette észre, mi mindent elmondott ennek a két idegennek, pedig lehet, hogy nem kellett volna, de ha már így alakult, mindegy. Ott bent, a szállón soha nem lehet beszélgetni senkivel, pedig lenne miről, mind gazdálkodó, paraszt volt valamikor, napszámos, mindegy az most már, a lényeg, hogy falusi emberek, ő sokszor gondolta, hogy leülhetnének az asztalhoz, elszívánának egy cigarettát, és akkor elmesélné mindegyik, ki, miféle, mit hagyott otthon, mindegyiknek felesége, gyereke, háza lehetett, állatokat tartottak, földet, szőlőt műveltek, erről lehetett volna beszélgetni, de nem és nem. Délután, este a legtöbb már részeg, alszik, vagy bolyong, kötekedik, így aztán ő inkább nem is ment haza egyből, csak majd este valamikor, addig meg töltötte az időt, ahogy tudta, a közelben volt egy kis fás rész, Kéterdőnek mondták, akik itt laktak, padok voltak, oda le lehetett ülni, ha meg esett az eső, akkor a gépen maradt, a fülkében, ha kérdezték volna, hogy miért ül ott, arra is volt válasz: csinálja a gyűjtást vagy valamit, de soha nem kérdezte senki.

Az viszont nem tűnt fel neki, hogy amíg ő magyarázott, azok kérdeztek, igaz, hal-kan, vagy inkább csak egymástól, hol őt nézték közben, hol egymást, egyszer a kisebbik talán fel is emelte a kezét, de akkor már Mádi mintha itt se lett volna, mintha nem is őket látta volna, hanem valami nagy-nagy csudát a levegő fehéreben, vagy inkább érezte, igen, érezte a nyugalmat, mint a csendet, és hirtelen, maga sem tudta, miért, szeretni kezdte ezt a két embert, olyan akart lenni, mint ők, akiknek van otthonuk, minden este hazamennek, de lehet, hogy még korábban is, vacsoráznak a családdal, asszony mellett hálnak igazi ágyban, komoly emberek, fehér az arcuk, kezük, tiszták, rendesen beszélnek. Azok csak néztek rá, Mádi úgy beszélt, hogy a szeme hol nagyobb, hol kisebb lett, a magasabb férfi akkor megfogta a kezét, és azt mondta, Jézus fogja a kezedet, ő pedig ment velük, ráért, úgysem akart még hazamenni a szállóra, azok meg azt mondták, jó helyre mennek, nyugodjon meg, ezt többször is mondták, pedig ő egyáltalán nem volt ideges. Nyugodt volt abban a teremben is, ahol sok ember ült körben, és ott is kérdezték, kiféle, miféle, és hogy mondjon el mindent, akkor megtisztul, ő pedig elmagyarázta nekik, nehogy azt higgyék, valami földönfutó csavargó, hajléktalan ember ő, és hogy nem volt ő mindig ilyen senki ember, volt nekik mindenkinek, ami kellett, csak hát a sors ide vetette, ahol gyalogmunkával keresi a kenyerét, habár mostanában már gépre került, ez könnyebb valamivel, csak azt nem tudja, hogy ha itt is vége lesz a munkának, és elküldik, mi lesz vele, hová megy.

Mégsem a magas ember volt a pap, hanem egy másik, olyan veres, zsiros arcú, Mádi a részegesek közé tette volna, ha nem itt találkoznak, és ezt az embert Deli Ferencnek hívták, ama kettőt meg, akikkel bejött, Csige Mihálynak és Bíró Istvánnak. Csige volt a magasabb, mind a ketten mellette álltak, mikor énekeltek, hogy áldjad én lelkem a dicsőség erős királyát, erre még Mádi is emlékezett gyerekkorából, csak az volt a rossz, hogy a kisebbik, a Bíró, olyan mellette énekelte a dallamot, hogy rossz volt hallgatni, és ráadásul hangosan, Mádi szeretett volna rászólni, hogy csendesebben, hé, még félreviszi a többit is! Meghallgatta, hogy a gonosz uralkodik, de közeleg az idő, mikor le lesz taszítva a trónról, az lesz az Harmagedoni Csata, és akkor ők, a hívők fognak életre kelni csak, az örök életre. Mádi elmélázott ezen, valami bizsergő melegség öntötte el a testét, meg akarta kérdezni, hogy a családja is feltámad-e majd az embernek, vagy élve marad, vagy hogy lesz ez az egész, de nem lett rá alkalom, majd máskor, gondolta, és otthon, a szállón is ez járt a fejében a matracon fekvé, hogy az nagyon jó lesz majd, sirni is akart, nevetni is, nem szólt volna semmit a többieknek, a Ricsi fiú magát ránkaggatta megint a franciaágyon, csak úgy csattogott rajta a bőr, mellette Juhos horkolt

részezen, pedig az a Bata helye, az meg biztos bolyong valahol egy kis potya italért, na, hadd csinálják, gondolta, hadd csinálják. Lesz még ennek börtje.

Mádiról mindenki tudta, hogy bolond, azt is, hogy felesége van Barcikán, két nagyobbacska fia, Juhos látta is őket, de úgy tudta, elváltak, ami nem volt nagy dolog, Bata is elvált, és majdnem mindenki, aki itt lakott, ez nem megy másképp, és nem törődik vele senki. Az sem szűrt szemet senkinek, hogy sokszor munka után is a gépen marad, magára zárja a fülkét, aminek nemsokára teljesen bepárasodik az üvege, és attól kezdve már őt sem lehet látni odabent. Máskor a szemétdobó helyiségben aludt vagy a Kéterdő valamelyik padján, és nem tudta volna megmagyarázni, hogy miért. Nem szeretett a szállón lenni, az rendben is volt, a többiek se szerettek, de azért ki lehetett bírni, amúgy se tart már sokáig, hamarosan mehet mindenki, amerre lát. Nem ivott, nem kártyázott, azt mondta, nem tud, ha nők keveredtek a szállóra, inkább elment valahová, még éjszaka is, Ricsi azt állította, hogy a géptől süket is, nemcsak bolond, ötször-hatszor is szólni kell neki néha, el kellene vinni orvoshoz, mert még megharap valakit.

Kezdetben huzakodtak vele is, hogy olyan kicsi volt, ugratták, gyötörték, ahogy szokás, mikor rákerült a sor, ezeken a szállókon mindenki sorra kerül egyszer, mint a börtönben, aztán megunták vagy megsajnálták, mert olyan beteges, köhögős volt mindig, senki nem akart mellette feküdni, a lényeg az, hogy nem foglalkoztak vele, mert amúgy jó gépes volt, ha felült a markolóra, valósággal átváltozott, kimeredt a szeme az igyekezettől, elsápadt, az egész teste belegörnyedt a munkába, még nyögött is hozzá, izzadt, Ignác, az építész mondta is neki egyszer, hogy Mádi, maga úgy erőlködik, mintha kézzel ásna, és a végén még maga alá csinál itt nekem az akarástól, hát hagyja dolgozni azt a gépet! A munkások viszont szerették, őtána nem sokat kellett kézzel lapátolni, azt pedig, hogy mostanában hova jár, nem tudta senki.

Pedig Mádi megváltozott, csak nem vették észre, nem érdekelt már senkit, hogy a másik mit csinál, az sem tűnt fel, hogy mostanában, igaz, jó későn, de hazajár a szállóra, ott alszik. És leveleket ír. Írt az építésznek, hogy őt ne küldje el a vállalatától, de nem kapott választ. Írt az igazgatónak, de az már nem volt igazgató. A feleségének írt, a fiainak, de nem látta senki, hogy választ kapott volna valahonnan. Aztán csak írt, írt. Lehet, hogy már nem is levelet. Egy kockás füzet volt, mint az iskolásoknak, abba. És imádkozott. Éjszaka is. Egy keddi napon keresztelkedett meg, elég hűvös volt, de zokszó nélkül vetkőzött le a másik hárommal együtt, aztán gatyában belement a Kéterdő kis tavába, ott állt mellette Deli Ferenc is a vízben, amikor alámerült. Kint, a parton, körben álltak a többiek, imádkoztak, ujjongtak, Deli mondta nekik, hogy örüljenek, ujjongjanak, azok meg csinálták, Mádi is örült, aztán mikor dideregve kiment a vízből, valami pokrócot terítettek rá hamar, merthogy olyan beteges, nehogy valami baja legyen. Énekeltek, Bíró megint a hangja mellett, Mádi el is tervezte, szól majd Deli Ferencnek, hogy ne hagyják. De most nem ez volt a fontosabb, hanem az, hogy ne küldjék el őt a munkahelyéről, ezt kellett most, azon melegében megkérni Deli Ferencről. Mert itt már csak a Jóisten vagy Jézus segíthet, márpedig miért ne segítenének őrajta, ha egyszer megtért?

Már annak is örült, hogy elmondhatta valakinek ezt is, elvégre ő a legjobb gépes, kiváló dolgozó is volt valamikor, soha nem volt panasz a munkájára, tiszta volt a terület, a szerszámok rendben, hiánya sem volt, soha nem késett, nem hiányzott, ha kellett, mindig lehetett rá számítani, ő tulajdonképpen mindig jót cselekedett, még a kommunista szombatokra is bejárt, mikor az divat volt, dolgozott beteges is, nem is

emlékszik, mikor volt táppénzen, pedig most is köhög már tavasz óta. Nem értette pontosan, mit válaszolt Deli Ferenc, csak sejtette, hogy rossz helyen szólt. A pap olyasmit mondott, hogy ezek földi dolgok, és ő, mármint Mádi felejtse el ezeket, imádkozzon inkább, és akkor minden jóra fordul. Biztos nem értette meg, mit akarok, gondolta Mádi, és meg is mondta Csigének, aki elhúzta Deli Ferencről, és rá akarta venni, hogy öltözzön már fel, mert megfázik. Hát ott akar maga idvezülni, jóember, mondta neki később, azon az építkezésen? Abban a piszokban, bűnben? Így akarja leélni az örök életet, amit a Jóisten ad magának? Dehogysis, mondta rá Mádi, és hirtelen megvilágosodott, dehogysis! Hát akkor, kérdezte az ősz hajú, mit akar maga? Nem értett meg semmit? Gondolkozzon már!

Ó, hogy is lehetett ilyen balfácán, gondolta hazafelé menet a szállóra, fel sem öltözött rendesen, csak a cipőt, nadrágot húzta fel, meg a zakót, arra vette a pokrócot, sapkája nem volt, de mire beért az épületbe, megszáradt a haja is, kimelegedett, lefeküdt rögtön, akkor érezte, hogy tüzel az arca, de legalább melege lett, megszállt a szentlélek, szaladt át az agyán, de nem komolyan. Imádkozott egy kicsit, aztán betakarta a fejét is teljesen, és csak úgy nevetett magában a pokróc alatt, a lábát maga alá húzta, hideg kezét bedugta a térde közé, hogy melegedjen, és még az ágyéka is megmozdult, Istenem! Most már tudott mindent, és olyan boldog volt, amilyen még soha. Reggel úgy érezte, lázas, de ebben nem volt biztos, előfordult már máskor is, lehet, hogy csak az izgalomtól, aztán kilenc után leszállt a gépről, pedig se reggeli, se szünet nem volt, a többiek csak nézték, tán szóltak is, de felőle már mondhattak akármit, úgyse bírta volna tovább, mennie kellett. Ott hagyta a gépet a földben, még a motort sem állította le, felvette a kabátját, mert fázott, és elindult. Sietett.

Deli Ferenc ott lakott az imaház mellett, egy kis toldásban, a felesége azt mondta Mádinak, ilyenkor ne keressék, dolgozik, mi a baj? Nincs semmi, mondta Mádi mosolyogva, és hol dolgozik a kedves férje, ha szabad tudnom? Az asszony sovány volt, száraz, szinte girhes, gyanakodva nézett a férjira, egy piszkos otthonka volt rajta, az alatt feltúrt ujjú pulóver, vastag, fekete harisnya a lábán, gumicsizma, a fején valami kötött, fekete sapkaféle, sál. Ne menjen most maga oda, mondta foghegyről, vágás van. Jöjjön el este valamikor. Kezit csókolom, mondta Mádi, nekem most kell vele beszélnem, nagyon fontos. Az asszony félrehúzta a száját, és mutatta: elmegy itt jobbra, aztán a kocsmá után a negyedik ház. A hentesnél. Mádi arra nézett, amerre az asszony mutatott, a kocsmá után, ismételte, és mikor visszanézett, az asszony már nem volt sehol. Mádi ideges lett, látta egyáltalán?

Persze hogy látta, hisz ő magyarázta el az utat, és meg is találta a kocsmát meg a hentest is a negyedik házban, Deli Ferenc pedig egy kampóra akasztott disznót bontott egy késsel, a keze könyékig véres, még az arcára is csapódott, hasa előtt kötény, az is tiszta vér. Hát maga hol jár itt?, kérdezte megütközéssel, és mint aki restelli magát, beletörölte a kezét a köténybe. Mádi nem akart szólni neki, hogy a gyülekezetben tegezte őt, mint Csige vagy Bíró meg a többiek, de ha azon múlik, neki mindegy, akkor magázza. Nem itt dolgozok, magyarázta Deli Ferenc, csak segíték, sok a munka. Tesék, mondta később, mert Mádi nem szólt semmit, úgy állt ott a természetes, veres képű ember előtt felhevült arccal, izzadva az a csepp ember abban a nagy kabátban, mint egy rakás szerencsétlenség, és mosolygott. Nem is mosolygott, inkább hangtalanul nevetett, kerekre nyílt szemmel, Deli Ferenc első gondolata az volt, hogy ez az ember beteg. Leült egy kis asztalra, körülnézett, hová ültethetné le Mádit, de semmi nem volt a helyiségben, csak polcok, azokon különféle henteszsámok, lánc, mérleg.

Mádi valóban nem érezte jól magát, forró volt a teste, mint a tűz, de kit érdekelt most az ilyesmi? A csupasz betonfalnak dőlt, és egy darabig szeretettel nézte Deli Ferencet. Aztán elkezdte. Azt tetszett mondani, hogy a halála után mindenki boldog lesz, aki hisz Jehovában, és megkeresztelkedett, akkor most kérdem én, én is boldog leszek? Persze, mondta Deli Ferenc megkönnyebbülve, már azt hittem, valami nagyobb baj van. És úgy tetszik gondolni, hogy az Harmagedoni Csata... Nem úgy gondolom, vágott közbe Deli Ferenc, hanem meg van írva, hogy közeleg a végső harc, a világ és az emberiség nagy elszámolása, és ezt nem órákban, napokban lehet lemérni... Igen, tudom, mondta Mádi, emlékszem mindenre, én csak azt szeretném kérdezni, hogy ha meghal valaki, mondjuk, én, valamikor, holnap vagy egy év múlva, akkor az ítéletig mennyit kell még várni, úgy értem... Semennyit, mondta Deli Ferenc meggyőződéssel, az az idő olyan, mintha nem is lenne, hiszen a halál és a feltámadás szinte ugyanaz, azért ünnepeljük minden testvérünk halálát, mert nem is halál az, nem elmúlás, hanem bebocsáttatás az örökkévalóságba... Azt tetszik mondani, szólt közbe Mádi, hogy ha valaki, mondjuk én, most meghalok, és a feltámadás pedig ötszáz év múlva lesz... Nem ötszáz év, ember, kiáltott rá Deli Ferenc, Mádi pedig gyorsan helyesbített, persze, nem hát, nem is úgy értettem, hanem azt gondoltam, hogy amíg halva van az ember, az ugye nem számít, jön a feltámadás, és az egész olyan, mintha tegnap lett volna. Micsoda?, kérdezte Deli Ferenc, mert nem értett semmit. Hová akar maga kilyukadni?

Hová? Nem is kérdés volt ez, ahogy Mádi kiejtette a száján, hanem vágyakozás, azt tetszettek mondani, hogy csak mi, akik igazak vagyunk, akik megtértünk... nekünk huszonöt hold földünk volt, jó, fekete föld, olyan, mint a zsír, abban még erdő, kaszáló is, akkor a tanya, de tudnék én bálni többel is, fogattal, traktorral, géppel meg tudnám művelni... szóval otthon, tetszik tudni, ahol laktunk, a mellettünk lévő földeket is mind el tudnám látni, Lukácsék is, Tajtiék is mind iszákos, rongy emberek, úgysem támadnak fel, én meg már megtértem... Mádi nem is látta már Deli Ferenc tekintetét, zord volt az a nézés, idegen, iszonyodó, még a fülét is bedugta, mikor Mádi arról beszélt, hogy Lukácsék tanyájába az egyik fiát gondolta, Tajtiéba a másikat, és akkor egybe lenne az egész határ, mind az övé meg a két szép fiáé örökre.

Deli Ferenc csak sokára jutott szóhoz, azt mondta, ember, magát megkísértette a gonosz, a harácsolás, az ördög lakik magában, én nem is hallgatom tovább, imádkozni fogok, hogy a Jóisten felejtse el, amit maga mondott, mert ez valóságos istenkáromlás, maga a bűn és a fertő, így megcsúfolni Isten tanítását, az örök életet a mennyben és a földön, és itt, előttem! Ezt mind egy lélegzetre mondta, aztán kifulladt, köhögni kezdett, köhögött vele Mádi is, mert ideges volt, és fulladt ő is, a mellében hatalmas szorítás, aztán már csak lihegtek mindketten, bámulták egymást, és mindegyik másra gondolt. Kérem, mondta sokára Mádi, én azt se tudom, mit mondjak. Vékony lett a hangja, már-már suttogott, Deli Ferenc kicsit előrehajolt, hogy hallja, de így sem értette tisztán. Mádi azt mondta, hogy az éjjel látta Jézust, és neki is elsorolta, amit itt, Deli Ferencnek, és ő, mármint Jézus, jóváhagyott mindent. Elbontja a kerítést, csak egy karámfélét csinál majd a ház köré deszkákból a vadak ellen, be is járták a határt ketten a Megváltóval, a másik két tanyát is megnézték, és Jézus látta, hogy ő, Mádi Sándor jóra való ember, aki meg fog gyógyulni. Miket beszél maga, szerencsétlen, kérdezte kiabálva Deli Ferenc levegő után tátogva, mit merészelsz...! Mit akar maga...? Mádi lassan, mint egy csomó rongy, lecsúszott a falon a betonra. Nevetett, mint azok az emberek, akik tudnak valamit, amit más nem, aztán azt mondta, ő már nem is megy el innen sehová. Meg akar halni.

Jánosy István

JÉZUS MENYASSZONYA

Kajla kamasz lányok csácsogása
a beszélőrács mindkét oldalán,
kellemes traccs a világiakkal,
utána kínos lelkifurdalás,
és látja Jézust oszlophoz kötözve,
durva katonák korbáccsal verik;
hátából özönnel folyik a vér:
„Íme helyettem kell szenvednie,
s addig én, hűtlen mátká, a lányokkal enyelgek!”

A tanú (Bernini):
Látnátok Theresa bűvös mosolyát,
bájos kunkori szája szélét,
s az angyal remegő mosolyát, amikor
tüzes nyilat döfött Teréz szívébe.
Kihúzta, újra bedöfte a szív fenekéig:
iszonyú kint okozva, ám a lány
aranyos ködben meglátta Jézust.
Ő tökéletesen elváltozott
egészen más leánnyá.
Ekkor lett igazán Krisztus menyasszonyává.

Látomását meggyóna.
„Ez istenkáromlás – szólt a pap –,
verd ki a fejedből, lányom!
Ördög inceleg veled.
Különben az Inkvizíció...”

Teréz szüntelen gyötrődik:
vajon a papnak igaza van-e?
Vajon tényleg az ördög üzent?...

B s r i p m

Kedves Teréz!
Elnézést, hogy a századokon keresztül
nevén szólítom.
Látomást én nem éltem át,
hacsak nem számítjuk az álmokat.
Mégis azt tapasztalom,
hogy valami csodás kéz
belenyúlt életembe,